

Kielisopimus

Suomen kielen oppiminen
arjessa ja työpaikalla

KIELISOPIMUS

Kielisopimus auttaa opiskelijaa tunnistamaan oman suomen kielen taitonsa ja asettamaan tavoitteita valmennuksen ajalle. Se auttaa myös seuraamaan omaa edistymistä ja ymmärtämään, miten suomen kieltä voi kehittää työpaikan arjessa yhdessä opettajan ja mentorin tuella.

Lue kysymykset huolellisesti ja vastaa niihin mahdollisimman tarkasti. **Kerro avoimissa kysymyksissä ajatuksistasi omin sanoin.** Vastauksesi auttavat meitä ymmärtämään paremmin, miten opit suomea ja miten voimme tukea sinua parhaalla mahdollisella tavalla.

Suomen kielen opiskelu

1. Missä ja kuinka kauan olet opiskellut suomea?

Kielitaitotaso

2. Mikä on nykyinen kielitaitotasosi?

☐ En tiedä / en muista

☐ A1.1 ☐ A1.2 ☐ A1.3 ☐ A2.1 ☐ A2.2 ☐ B1.1 ☐ B1.2 ☐ B2

Jos et tiedä / et muista kielitaitotasoa, tai jos koet edistyneesi, lue liite 1 **Kielitaitotasokuvaukset** ja arvioi oma kielitaitosi seuraavilla osa-alueilla:

Puhuminen

Kirjoittaminen

Kuullun
ymmärtäminen

Luetun
ymmärtäminen

3. Mille kielitaitotasolle haluaisit päästä työskentelyn aikana/jälkeen?

☐ A1.2 ☐ A1.3 ☐ A2.1 ☐ A2.2 ☐ B1.1 ☐ B1.2 ☐ B2 ☐ C1

Kielen käyttö

4. Kuinka paljon sinulla on aikaa opiskella suomea itsenäisesti **päivittäin**?

- ☐ Ei ole aikaa
- ☐ 0–1 tunti
- ☐ 1–2 tuntia
- ☐ 2–3 tuntia
- ☐ Yli 3 tuntia

5. Kuinka usein **kuulet** suomea?

- ☐ Päivittäin
- ☐ Melko usein
- ☐ Joskus
- ☐ Harvoin
- ☐ En koskaan

6. Kuinka usein **puhut** suomea?

- ☐ Päivittäin
- ☐ Melko usein
- ☐ Joskus
- ☐ Harvoin
- ☐ En koskaan

7. Kuinka paljon **käytät** suomea arjessa (esim. lääkärissä, Kelassa, kaupassa)?

- ☐ Aktiivisesti
- ☐ Joskus
- ☐ Harvoin
- ☐ Ei koskaan

Missä tilanteissa?

Oppimisen tavoitteet ja tavat

8. **Miksi** haluat opiskella suomea? Mikä on ensimmäinen konkreettinen tavoite, kun osaat suomea paremmin?

- ☐ Opiskelupaikka
- ☐ Työpaikka / urassa eteneminen
- ☐ Muu, mikä? _____

9. **Miten** opit suomea? (esim. kuuntelemalla, toistamalla, kirjoittamalla)

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

10. Mitä voit itse tehdä **vapaa-ajalla**, jotta opit suomea paremmin?

- ☐ Puhua suomea kaverin kanssa
- ☐ Kerrata säännöllisesti (sanat ja lauseet)
- ☐ Katsoa uutisia
- ☐ Lukea kirjoja tai helppoja tekstejä
- ☐ Kirjoittaa (sanoja, lauseita, fraaseja)
- ☐ Kuunnella suomea (radio, podcastit)
- ☐ Muu, mikä? _____

11. Mitä voit itse tehdä **työpaikalla**, jotta opit suomea paremmin?

- ☐ Toistaa ohjeita
- ☐ Havainnoida sanoja ja ilmauksia työpaikalla
- ☐ Kuunnella työkavereiden puhetta
- ☐ Kerätä sanalistoja
- ☐ Pyytää tarvittaessa lisäohjausta
- ☐ Kysyä rohkeasti, jos en ymmärrä jotakin
- ☐ Muu, mikä? _____

Tuki oppimiseen

12. Miten **työpaikkaohjaaja tai esihenkilö** voivat tukea sinua suomen kielen oppimisessa työpaikalla?

13. Miten **työyhteisö** voi tukea sinua suomen kielen oppimisessa?

Millaisissa tilanteissa toivot tukea?

14. Haluaisitko, että sinulle puhutaan **tarvittaessa** suomen kielen lisäksi englantia tai muuta kieltä asioiden selittämiseksi?

- ☐ Kyllä ☐ Ei ☐ Tilanteen mukaan

Mitä kieliä osaat? _____

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

Palautteen ja korjauksen toiveet

15. Haluaisitko, että **puhettasi tai kirjoittamistasi** korjataan?

- ☐ Aktiivisesti
- ☐ Joskus
- ☐ Ei koskaan

16. Haluaisitko, että **ääntämistäsi** korjataan?

- ☐ Aktiivisesti
- ☐ Joskus
- ☐ Ei koskaan

17. **Millainen palaute** auttaa sinua eniten?

- ☐ Kannustava palaute
- ☐ Selkeä ja suora palaute
- ☐ Esimerkkien kautta annettu palaute
- ☐ Muu, millainen? _____
- ☐ En halua saada palautetta

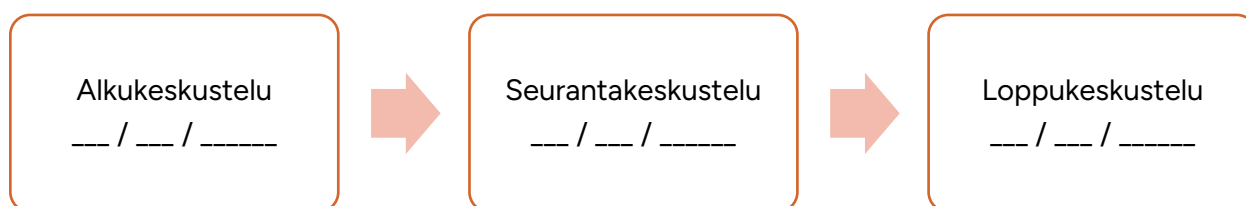
Seuranta ja loppukeskustelu

Kielisopimuksen toteutumista seurataan työpaikalla **kielenoppijan sekä työpaikkaohjaajan tai esihenkilön yhteisissä keskusteluissa**. Keskustelut käydään ensisijaisesti kasvokkain, ja niiden määrä sekä ajankohdat sovitaan työpaikan ja kielenoppijan tarpeiden mukaan.

Seurantakeskusteluissa arvioidaan kielisopimuksen tavoitteiden toteutumista, suomen kielen käyttöä työtehtävissä sekä mahdollisia tuen tarpeita. Keskusteluissa annetaan molemminpuolista palautetta, tunnistetaan onnistumisia ja sovitaan tarvittaessa uusista tavoitteista tai toimintatavoista.

Loppukeskustelu voidaan toteuttaa silloin, kun perehdytys- tai työharjoittelujakso päättyy tai kun osapuolet katsovat sen olevan ajankohtaista. Keskustelussa arvioidaan kielisopimusprosessin toteutumista, kielenoppijan kehittymistä sekä sitä, miten suomen kielen oppimista voidaan tukea myös jatkossa.

Alla olevaan taulukkoon voidaan kirjata suunnitellut tai toteutuneet keskustelut.

Kielenoppijan sitoutuminen

Sitoudun kehittämään suomen kielen taitoani aktiivisesti työpaikalla, arjessa ja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Lupaun:

- käyttää suomea rohkeasti työtehtävissä, työyhteisössä ja arjen tilanteissa oman kielitaitoni mukaan
- osallistua aktiivisesti työtehtäviin, noudattaa työpaikan ohjeita ja kysyä rohkeasti, jos en ymmärrä
- käyttää työtehtäviä mahdollisuutena oppia sekä ammattisanastoa että suomen kieltä
- hyödyntää erilaisia oppimistapoja ja digitaalisia työkaluja oppimiseni tukena
- ymmärtää, että kielitaito kehittyy vähitellen ja että virheet ovat luonnollinen osa oppimista
- ottaa vastuuta omasta oppimisestani ja tehdä parhaani tavoitteideni saavuttamiseksi.

Ymmärrän, että suomen kielen oppiminen tukee ammattitaitoni kehittymistä, työyhteisöön kiinnittymistä ja suomalaiseseen työelämään tutustumista.

Työpaikkaohjaajan tai esihenkilön sitoutuminen

Työpaikkaohjaajana tai esihenkilönä sitoudun:

- tukemaan kielenoppijan suomen kielen oppimista työpaikalla selkeästi, kannustavasti ja kielitietoisesti
- antamaan ohjeita vaiheittain, käyttämään selkeää kieltä ja varmistamaan ymmärtämisen
- rohkaisemaan kielenoppijaa käyttämään suomea työyhteisön vuorovaikutuksessa
- tukemaan ammattisanaston oppimista osana päivittäisiä työtehtäviä
- antamaan rakentavaa palautetta, joka tukee sekä työssä että suomen kielessä kehittymistä
- seuraamaan yhdessä kielenoppijan kanssa kielisopimuksen tavoitteiden toteutumista ja sopimaan tarvittaessa uusista tavoitteista.

Lupaun tukea kielenoppijaa työpaikalla niin, että hän voi kehittää suomen kielen taitoaan, vahvistaa ammatillista osaamistaan ja tulla osaksi työyhteisöä.

Allekirjoitukset

Paikka ja aika	Hämeenlinna	
Kielenoppijan	nimenselvennys	allekirjoitus
Työpaikkaohjaajan tai esihenkilön	nimenselvennys	allekirjoitus

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

Liite 1. Kielitaitotasokuvaukset

Kielitaitotasojen yleisnimitykset

Taso	Kuvaus
A1	Alkeiskielitaito
A2	Peruskielitaito
B1	Itsenäinen kielenkäyttäjä
B2	Sujuva kielenkäyttäjä
C1	Taitava kielenkäyttäjä

A1-TASO – Alkeiskielitaito

A1.1 – Kielitaidon alkeiden alku

Osa-alue	Osaan tehdä
Kuullun ymmärtäminen	Ymmärrän yksittäisiä tuttuja sanoja ja lyhyitä ilmauksia.
Puhuminen	Osaan vastata hyvin lyhyesti itseäni koskeviin kysymyksiin.
Luetun ymmärtäminen	Tunnistan tuttuja sanoja ja numeroita.
Kirjoittaminen	Osaan kirjoittaa yksittäisiä sanoja ja nimeni.
Esimerkkilauseita: • Minä olen Shahin. Minä olen kotoisin Nepalista. • Minä puhun nepalia. • Tänään on tiistai. • Hyvää viikonloppua!	

A1.2 – Kehittyvä alkeiskielitaito

Osa-alue	Osaan tehdä
Kuullun ymmärtäminen	Ymmärrän lyhyitä lauseita, kun puhe on hidasta ja selkeää.
Puhuminen	Osaan kertoa yksinkertaisia asioita itsestäni.
Luetun ymmärtäminen	Ymmärrän lyhyitä ja tuttuja tekstejä.
Kirjoittaminen	Osaan kirjoittaa lyhyitä lauseita, mutta teen virheitä.
Esimerkkilauseita: • Minä asun Hämeenlinnassa. • Hän opiskelee suomea. • Minulla on kaksi lasta. • Isän veli on minun setä.	

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

A1.3 – Toimiva alkeiskielitaito

Osa-alue	Osaan tehdä
Kuullun ymmärtäminen	Ymmärrän yksinkertaisia ohjeita ja kysymyksiä arjessa.
Puhuminen	Osaan kertoa arkipäivän asioista lyhyesti.
Luetun ymmärtäminen	Ymmärrän lyhyitä tekstejä ja ohjeita.
Kirjoittaminen	Osaan kirjoittaa lyhyitä viestejä ja yksinkertaisia tekstejä.
Esimerkkilauseita: • He matkustavat Tampereelle ensi viikolla. • Pieni pöytä on sohvan vieressä. • Pidän kuumasta kahvista. • Minusta on mukavaa puhua suomea töissä.	

A2-TASO – Peruskielitaito

A2.1 – Peruskielitaidon alku

Osa-alue	Osaan tehdä
Kuullun ymmärtäminen	Ymmärrän puheen pääasiat tutuista arjen aiheista.
Puhuminen	Selviän tavallisista arjen tilanteista.
Luetun ymmärtäminen	Ymmärrän lyhyitä ohjeita ja arkisia tekstejä.
Kirjoittaminen	Osaan kirjoittaa lyhyitä viestejä ja kuvauksia.
Esimerkkilauseita: • Kävin kaupassa eilen miehen kanssa. • Minun täytyy mennä lääkäriin. • Minä tulen syömästä ravintolasta. • Lapsi harrastaa jalkapalloa kesäkuusta elokuuhun.	

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

A2.2 – Kehittyvä peruskielitaito

Osa-alue	Osaan tehdä
Kuullun ymmärtäminen	Ymmärrän keskustelun aiheen tutuissa tilanteissa.
Puhuminen	Osallistun lyhyisiin keskusteluihin arjen asioista.
Luetun ymmärtäminen	Ymmärrän mainoksia, aikatauluja ja lyhyitä tekstejä.
Kirjoittaminen	Osaan kirjoittaa lyhyitä tekstejä kokemuksista.
Esimerkkilauseita: • Suomessa juodaan paljon kahvia. • Hän opiskelee sairaanhoitajaksi. • Haluaisin oppia suomea paremmin. • Menisin uimaan, jos olisi nyt kesä.	

B1-TASO – *Itsenäinen kielenkäyttäjä*

B1.1 – Toimiva peruskielitaito

Osa-alue	Osaan tehdä
Kuullun ymmärtäminen	Ymmärrän pääasiat selkeästä yleiskielestä.
Puhuminen	Kerron kokemuksista ja mielipiteistä yksinkertaisesti.
Luetun ymmärtäminen	Ymmärrän tavallisia tekstejä ja uutisia.
Kirjoittaminen	Osaan kirjoittaa selkeitä tekstejä tutuista aiheista.
Esimerkkilauseita: • Muutto Suomeen oli minulle iso muutos. • Pidän opiskelusta, koska haluan kehittää itseäni. • Suomen kieli on vaikea, mutta kaunis. • Minulla on kotitehtävät tekemättä.	

B1.2 – Kehittyvä itsenäinen kielitaito

Osa-alue	Osaan tehdä
Kuullun ymmärtäminen	Ymmärrän keskusteluja ja pidempiä puheenvuoroja tutuista aiheista.
Puhuminen	Osallistun keskusteluihin melko sujuvasti.
Luetun ymmärtäminen	Ymmärrän erilaisten tekstien pääsisällön.
Kirjoittaminen	Osaan kirjoittaa jäsenneltyjä tekstejä ja kertoa mielipiteeni.
Esimerkkilauseita: • Mielestäni kielen oppiminen vaatii aikaa ja rohkeutta. • Kun aloitin opinnot, kaikki tuntui vaikealta, mutta nyt ymmärrän enemmän. • Haluan jatkaa opintojani ja kehittää kielitaitoani edelleen. • Ystäväni asuvat Bulgarian isoimmassa kaupungissa.	

B2-TASO – *Sujuva kielenkäyttäjä*

B2.1 – Itsenäisen kielitaidon perustaso

Osa-alue	Osaan tehdä
Kuullun ymmärtäminen	Ymmärrän melko vaativaa puhetta ja keskusteluja tutuista ja osin vieraista aiheista.
Puhuminen	Pystyn keskustelemaan sujuvasti ja ilmaisemaan mielipiteitäni selkeästi.
Luetun ymmärtäminen	Ymmärrän pidempiä tekstejä ja pystyn löytämään keskeisen sisällön.
Kirjoittaminen	Osaan kirjoittaa selkeitä ja melko jäsenneltyjä tekstejä eri aiheista.
Esimerkkilauseita: • Mielestäni työ ja opiskelu yhdessä voivat olla haastavia, mutta mahdollisia. • On tärkeää, että ihmisellä on mahdollisuus kehittää kielitaitoaan työssä. • Olen huomannut, että ymmärrän nyt paljon enemmän kuin aiemmin. • Haluan tulevaisuudessa työskennellä alalla, jossa voin käyttää suomea päivittäin.	

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

B2.2 – Toimiva itsenäinen kielitaito

Osa-alue	Osaa tehdä
Kuullun ymmärtäminen	Ymmärrän vaativampaa puhetta ja pidempiä keskusteluja myös silloin, kun aihe ei ole täysin tuttu.
Puhuminen	Puhun sujuvasti ja pystyn perustelemaan mielipiteitäni sekä osallistumaan aktiivisesti keskusteluun.
Luetun ymmärtäminen	Ymmärrän monipuolisia ja pidempiä tekstejä sekä erotan pääasiat ja yksityiskohdat.
Kirjoittaminen	Osaan kirjoittaa selkeitä, jäsenneltyjä ja melko tarkkoja tekstejä eri aiheista.
Esimerkkilauseita: • Uskon, että jatkuva harjoittelu auttaa kehittämään kielitaitoa tehokkaasti. • Työelämässä tarvitaan sekä hyvää kielitaitoa että vuorovaikutustaitoja. • Vaikka suomen kieli on haastava, olen oppinut käyttämään sitä yhä sujuvammin. • Pidän tärkeänä, että voin ilmaista mielipiteeni selkeästi eri tilanteissa.	

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

C1-TASO – *Taitava kielenkäyttäjä*

Osa-alue	Osaan tehdä
Kuullun ymmärtäminen	Ymmärrän vaativaa puhetta ja erilaisia tekstejä ilman suuria vaikeuksia. Pystyn keskustelemaan sujuvasti ja luonnollisesti myös haastavista ja abstrakteista aiheista.
Puhuminen	Osaan ilmaista itseäni tarkasti ja monipuolisesti sekä mukauttaa kieltäni tilanteen mukaan. Pystyn seuraamaan pitkiä keskusteluja ja osallistumaan niihin aktiivisesti.
Luetun ymmärtäminen	Ymmärrän hyvin erilaisia tekstejä, myös pitkiä ja monimutkaisia.
Kirjoittaminen	Osaan kirjoittaa selkeitä, jäsenneltyjä ja tarkkoja tekstejä eri tarkoituksiin.

Esimerkkilauseita:

- Mielestäni on tärkeää tarkastella asiaa eri näkökulmista ennen päätöksen tekemistä.
- Olen huomannut, että kielitaitoni on kehittynyt erityisesti työelämässä.
- Vaikka aihe on haastava, pystyn seuraamaan keskustelua ja osallistumaan siihen aktiivisesti.
- Haluan jatkossa syventää osaamistani ja käyttää kieltä entistä monipuolisemmin.

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinvoimakeskus

HÄMEENLINNA

Liite 2. Kielisopimuksen seuranta ja loppukeskustelulomake

Tätä lomaketta käytetään kielisopimuksen tavoitteiden seurantaan sekä henkilökohtaisen loppukeskustelun tukena. Vastauksia hyödynnetään kielenoppijan kielitaidon kehittymisen arvioinnissa, palautteen antamisessa sekä uusien tavoitteiden suunnittelussa.

1. Suomen kielen kehittyminen

Miten arvioit suomen kielen taitosi kehittyneen?

- Missä tilanteissa olet käyttänyt suomea?
- Missä olet huomannut edistyneesi?

2. Onnistumiset

Mitkä asiat ovat tukeneet suomen kielen oppimistasi?

- Mikä on toiminut hyvin työpaikalla?

3. Haasteet

Missä tilanteissa suomen kielen käyttäminen on ollut haastavaa?

- Millaista tukea tarvitset vielä?

4. Seuraavat tavoitteet / jatkosuunnitelma

Mitä haluat kehittää seuraavaksi?

Miten voit jatkaa suomen kielen oppimista työskentelyn aikana tai sen jälkeen?